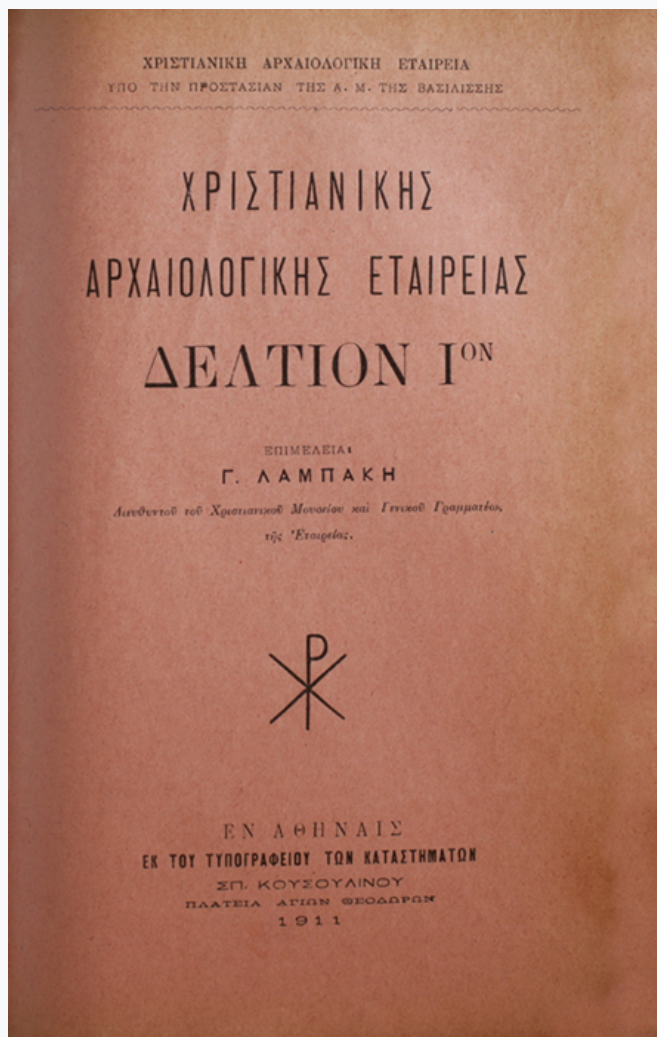

Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας

Τόμ. 10 (1911)

Δελτίον ΧΑΕ 10 (1911), Περίοδος Α'

Βιβλιογραφία

(ΧΑΕ) ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

doi: [10.12681/dchae.1665](https://doi.org/10.12681/dchae.1665)

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (ΧΑΕ). (2013). Βιβλιογραφία. *Δελτίον της Χριστιανικής Αρχαιολογικής Εταιρείας*, 10, 79–88. <https://doi.org/10.12681/dchae.1665>

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Βιβλιογραφία

Δελτίον ΧΑΕ 10 (1911), Περίοδος Α' • Σελ. 79-88

ΑΘΗΝΑ 1911

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Παπαδοπούλου Κεραμέως.— Διονυσίου τοῦ ἐκ Φουρνᾶ ἐρμηνεία τῆς Ζωγραφικῆς τέχνης καὶ αἱ κύρια αὐτῆς ἀνέκδοτοι πηγαί, ἐκδομένη μετὰ προλόγον νῦν τὸ πρῶτον πλήρης κατὰ τὸ πρωτότυπον αὐτῆς κείμενον.— Πειρούπολις 1909.

Πολύτιμος καὶ λαμπρὰ ἔκδοσις τοῦ χαλκεντέρου Α. Παπαδοπούλου, περὶ οὗ ἦδη καὶ πρὸ ἡμῶν τὴν δεύσαν κριτικὴν ἔγραψαν αἱ «Μοῦσαι» τῆς Ζακύνθου.

Πολλῆς ἀξίας τὰ ἐν τῷ Προλόγῳ περὶ τοῦ Πανσελήνου ἀναφερόμενα, εὐχῆς δ' ἔργον, ἐὰν θὰ ἦτο ποτὲ δυνατὸν παρὰ τῶν κειμένων νὰ συνεξεδίδετο ἡ σειρά τῶν ἀναφερόμενων ἀγιογραφικῶν παραστάσεων, ὡς τοιαύτη ὑπάρχει Ρωσικῆ ἔκδοσις.

Al. Machriq.— *Revue sous la direction des Pères de l'Université St. Joseph. Beyrouth. 1910 N. 12.*

Μηριαῖον περιοδικὸν Ἀραβιστὶ συντασσόμενον. Ἐν σ. 953 δημοσιεύεται βιβλιοκρισία τοῦ συγγράμματος τοῦ κ. Γ. Λαμπάκη «Οἱ Ἑπτὰ Ἀστέρες τῆς Ἀποκαλύψεως»

Ἀρθροσίου Γ. Σφαικιανῆ (Ἐπισκόπου Ἱερᾶς καὶ Σητείας).
Ῥομιλιῶν καὶ Ἐκκλησ. λόγων συλλογή.— Ἱεράπειρος, 1908.

Δίαν πρωτότυποι καὶ κατ' εὐθὺ εἰς τὴν καρδίαν ὀμιλοῦντές εἰσιν οἱ λόγοι οὔτοι, ὑπενθυμίζοντες ἡμῖν Ἐκκλησιαστ. Ρήτορας τῶν παρελθόντων αἰώνων.

Δέξεις, σαφήνεια, ἐσωτερικὴ διάθεσις καὶ πρὸ παντὸς ἐπίκαιρος ἐφαρμογὴ τῶν παραδειγμάτων ἀποτελοῦσι τοὺς λόγους τουτοὺς ἀληθῆς Ἐκκλησιαστικὸν ἐντρυφήμα, ὅπερ πολλὴν τὴν ψυχικὴν ὠφέλειαν θὰ παρεῖχεν, ἐὰν οὔτοι ἀνεγινώσκοντο κατὰ τὴν ὥραν τοῦ Κοινωνικοῦ.

Τοῦ ἔργου τουτοῦ κρίσις ἐδημοσιεύθη καὶ εἰς τὸ «Σέλας» Πατρῶν 2 Δ/βρίου 1910.

Adolf Struck.— *Vier Byzantinische Kirchen der Argolis (Plataniti, Chonika, Merbaka und Areia)* (ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ Athenischen Mitteilungen τόμ. 34, 1909). Athen 1909.

Λόγου ἀξία μελέτη τῶν Ἐκκλησιῶν Πλατανίτι, Χώνικα, Μέρμπαχα καὶ τῆς Ἁγίας Μονῆς παρὰ τὴν Ἄρειαν. Πολλῶ πρὸ τουτοῦ ὁ κ. Γ. Λαμπάκης πολλαχῶς περιέγραψε καὶ ἐφωτογράφησε τὰς ἀνωτέρω Ἐκκλησίας καὶ ἐδημοσίευσεν (Memoire εἰκ. 45.46.47.91), καθὼς καὶ ὁ κ. Ζησίου τὰς ἐν ταύταις ἐπιγραφάς.

Ἡ ἐργασία τοῦ κ. Struck ἔχει πολλήν ἀρχιτεκτονικὴν ἀξίαν καὶ εἶναι λαμπρὸν βοήθημα διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας ὅπως ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν Χριστιαν. ἀρχιτεκτονικὴν καὶ τὴν καθόλου Χριστιαν. τέχνην. Ὁ κ. Struck διὰ τοῦ ἔργου τούτου ἀποδεικνύει αὐτὸν ἔξοχον ἐρευνητὴν καὶ κάτοχον τοῦ θέματος, ὃ πραγματεύεται.

Βασ. Τζούρα.—*Ἡ Ἑλληνικὴ σημαία, μελέτη πρωτότυπος ιστορικῆς, ἀρχομένη ἀπὸ τοὺς προϊστορικοὺς χρόνους καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς. Κέρκυρα 1909.*

Ἔργον μετὰ ζήλου καὶ ἀγάπης γεγραμμένον, εἰς τὸ ὅποιον δέον νὰ προστεθῶσι ιστορικαὶ πηγῆ, πιστοῦται τὸ πραγματευόμενον θέμα.

G. Millet. — *Monumentns Byzantins de Mistra. Album de 152 planches. Paris, 1910.*

Ἐξοχον ἔργον διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν αὐτοῦ ἀξίαν καὶ τὸ πολυτελὲς τῆς ἐκδόσεως. Τοῦ ἔργου προτάσσεται λαμπρὰ τοπογραφικὴ κάτοψις τοῦ νῦν μεγάλου ἐρειπιῶνος τοῦ Μιστρᾶ, ὃν τὸ πρῶτον γνωστὸν ὅτι ἐπεσκέφθημεν ἡμεῖς κατὰ τὸ 1888 καὶ ἤραμεν τὴν πρώτην φωνὴν τίς ἢ ἀξία τῶν Χριστιανικῶν κειμηλίων τούτων καὶ ἰδίᾳ τοῦ Ἀφεντικοῦ, ἧτοι τῆς Μονῆς Βροντοχίου.

Καὶ ἡμεῖς μὲν τότε ἐκινήσαμεν τὸν οἶκτον τοῦ τότε Γεν. Ἐφόρου τῶν Ἀρχαιοτήτων Π. Καββαδίου καὶ τοῦ τότε ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας, καθ' ὅσον ἐπροτεῖναμεν τὸν σχηματισμὸν Ἐπιτροπείας πρὸς μελέτην καὶ ἔκδοσιν τοῦ Μιστρᾶ. Εὐτυχέστερος δ' ἡμῶν ὁ κ. Millet εὔρε τὴν Γαλλικὴν Κυβέρνησιν προθύμως ὑποστηρίζουσαν τὰς μελέτας ταύτας καὶ τὸν ἐκδοτικὸν οἶκον Leroux προθυμότερον εἰς ἔκδοσιν τοῦ λαμπροῦ τούτου ἔργου τῶν Βυζαντινῶν μνημείων τοῦ Μιστρᾶ.

Ὁ κ. Millet διὰ τοῦ ἔργου τούτου καὶ τῶν ἄλλων αὐτοῦ ἐπιμελῶν ἐκδόσεων ἐξασφαλίζει ὑπὲρ αὐτοῦ ἀσφαλῶς τὸν τίτλον ἀφωσιωμένου εἰδικοῦ ἐπιστήμονος καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην τῶν βῆμα πρὸς βῆμα παρακολουθούντων συναδέλφων αὐτοῦ.

Γ. Μιστριώτου. — *Ρητορικοὶ λόγοι μετὰ διατριβῶν ἐθνικῆς ἐποθέσεως. Τόμ. δ'. Ἀθήνη, 1910.*

Ὁ τόμος οὗτος ἀποτελεῖ οὕτως εἰπεῖν τὸ ἀδαμάντινον στέμμα τῆς μακροχρονίου σταδιοδρομίας τοῦ σοφοῦ καθηγητοῦ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς Γράμμασιν.

Ἐν τούτῳ δημοσιεύεται καὶ τὸ ὑπ' ἀριθ. 5,150 Πατριαρχικὸν ἔγγραφο, δι' οὗ ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης ἀναγορεύει τὸν σοφὸν καθηγητὴν Μέγαν Διδάσκαλον τῶν Γραμμάτων τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας.

Ἐπόδειγμα ψυχῆς φιλοσόφου καὶ ἀληθοῦς Χριστιανοῦ εἶναι ὁ λόγος, ὃν ὁ σεβαστὸς καθηγητὴς ἐξεφώνησε πρὸς τοὺς φοιτητάς ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ ἐν τῇ ἐπαναλήψει τῶν μαθημάτων, μετὰ τὸν τραγικὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἡ δὲ συμβουλή, ἣν δίδωσιν ἐν τέλει τί ποιητέον ἐν τοῖς μεγίστοις κινδύνοις ἀποδεικνύουσι τὸν σοφὸν καθηγητὴν ἔξοχον γνώστην τῶν ἀναγκῶν τῆς Πατρίδος καὶ δεινὸν ψυχολόγον τῶν καιρικῶν τοῦ ἔθνους περιστάσεων.

Τί ἀληθῶς λαμπρότερον, προπηλακισομένου τοῦ ἔθνους, τοῦ νὰ διακοπῶσιν οἱ ἐν τῇ Βουλῇ λόγοι, καὶ νὰ προετοιμασθῶμεν εἰς τὰ κατα δύναμιν καὶ ὑπὲρ δύναμιν ἔργα, χωρὶς νὰ λημονῶμεν, ὅτι τοῖς τολμηροῖς καὶ εὐστόχοις βοθηθεὶ ὁ Ἰψιστος.

Γεωργίου Χονδρονίκη. — *Ἱστορία Περγάμου. Πέργαμος. 1910.*

Εἶναι γνωστὸς ὁ συγγραφεὺς, διὰ τὴν ἀγάπην, ἣν τρέφει πρὸς τὴν ἑαυτοῦ Πατρίδα, ἐνδεδειγῶς ἐξ ἰδίων δυνάμεων μελετῶν καὶ σπουδάζων τὰς προχριστιανικὰς καὶ Χριστιανικὰς ἀρχιότητες τῆς Περγάμου.

Ἐν τῷ ἔργῳ τούτῳ ἐξετάζει τοὺς πρώτους Ἱεράρχας τῆς Περγάμου, τὸ κτίριον τῶν Θεερῶν, τὸ Ἱερὸν Εὐαγγέλιον ἰς' αἰῶνος κλπ.

Γρηγορίου Σαράφης. — *Ἐκκλησιαστικοὶ λόγοι.*

Οἱ λόγοι οὗτοι ἀνοίγουσι νέους ὁρίζοντας ἐν τῇ Ἐκκλησιαστικῇ φιλολογίᾳ, καὶ ἰδίᾳ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς ἐν Κυδωνίαις Ἀκαδημίας, ἣς τὰ ἀσφαλῆ θεμέλια ἔθετο Γρηγόριος ὁ Σαράφης, Θεόφιλος ὁ Καίρης καὶ ἕτεροι τοῦ Γένους διδάσκαλοι.

Διὰ τῶν ὁμιλιῶν τούτων ὁ Σαράφης ἀποδεικνυσὶν ἑαυτὸν γίγαντα ἰδίου παιδαγωγικοῦ συστήματος, τὰς μὲν καθημερινὰς διδάσκων ἐν τῷ Σχολείῳ, τὰς δὲ Κυριακὰς διδάσκων τοὺς γονεῖς οἳ εἰσι τὰ πρὸς τοὺς παῖδας καὶ τὰ πρὸς τὰ σχολεῖα καθήκοντα αὐτῶν, προετοιμάζων οὕτω διὰ τῶν Ἑλλήν. ἱστοριῶν τὸ αἶσθημα τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ Γένους.

Τῶν πολυτίμων τούτων λόγων προτάσσονται λόγοι ἄξια : εἰσαγωγή ὑπὸ τοῦ Γεωργ. Σαχάρη (12 Μαρτίου 1909) καὶ πολύτιμος βιογραφία εἰς Γρηγόριον τὸν Σαράφην, ὑπὸ Γ. Μοσχίδου, ἀμφοτέρων πρῶην Γυμνασιαρχῶν Κυδωνιῶν.

Giuseppe Gerola. — *Relazione sulla breve missione nel Levante-Veneto. Venezia. 1910.*

Μετὰ πολλοῦ ζήλου ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζει τὰς ἐπιγραφάς, τὴν ἱστορίαν καὶ τέχνην τῶν Κυκλάδων, ἰδίως τῆς Σερίφου, τῆς Κύνου, τῆς Κέας, Κρήτης κλπ. Βραχυτάτης δὲ διαμονῆς ἐν Κερκύρᾳ ἐπωφεληθεὶς δημοσιεύει ἐπιταφίους ἐπιγραφάς, ὑπερχούτας ἐν τῷ ναῷ τῆς Θεοτόκου τῆς Τενέδου (Madona di Tenedo).

Τοῦ αὐτοῦ. — *Un Tabernacololetto intagliato del Museo di Ravenna* (ἀπόσπασμα ἐκ τῆς *Felix-Ravenna. Bolletino Storico Romagnolo* *Edito da un Gruppo di Studiosi-Ravenna*).

Ἐπεράνω παντὸς ἐπαίνου ὁ ζήλος καὶ ἡ προθυμία, μεθ' ἧς ὁ συγγραφεὺς ἤρξατο ἐρευνᾶν τὰ μνημεῖα τῆς χριστιανικῆς τέχνης.

Τὰ γράμματα ΑΗΜΓ ἡμεῖς ἀναγινώσκομεν Ἀρχὴ Πίστεως Μωσαϊκὸς Σταυρὸς. Ἡ χρονολογία ΑΧΟ=1670 ἀνήκουσα ἀποκλειστικῶς εἰς τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ κ. Gerola ἀνταποκρίνεται ἀκριβῶς εἰς τὸν ρυθμὸν τῆς τέχνης.

Δελτίον τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ρωσικοῦ Ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου. Τόμ. II' καὶ ΙΔ'.

Δημοσιεύεται τὸ Ἑυκρινὸν τῆς Μονῆς Κοσμοσωτείας παρὰ τὴν Αἴνον, διάφορα μολυβδόβουλα κλπ. βίος καὶ πολιτεία τοῦ Ἁγίου Εὐδοκίμου, ἐπιστολαὶ Ἰωάν. Ἀποκαύκου, δύο κατάλογοι κωδίκων τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Μεγάλῃς τοῦ Γένους Σχολῆς καὶ τοῦ Ζωγραφείου, Χριστ. Ἐπιγραφαὶ ἐν Ἑλλάδι κλπ.

Eirene. Εἰρήνη. — *Τριμηνιαῖον ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἐταιρείας*

«Ένωσις τῆς Ἀγγλικανικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Ὀρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας (Ἀγγλο-Ἑλληνιστί).

Ἐξεδόθησαν ἤδη τὰ τεύχη α—ε' περιέχοντα πολύτιμον προκαταρκτικὴν ὕλην ἀφορῶσαν τὴν ἔνωσιν τῶν δύο Ἐκκλησιῶν.

Ἐκκλησιαστικὸς Φάρος. — Ἐπιστημονικὸν Θεολογικὸν σύγγραμμα ἐκδιδόμενον κατὰ μῆνα.

Περιέχον ἀξιολόγους σοβαρὰς πραγματείας τοῦ Διευθυντοῦ αὐτοῦ κ. Γρηγορίου Παπαμιχαήλ, Σωφρ. Μητροπολ. Λεοντοπόλεως, Ἀρχιμ. Χ. Α. Παπαδοπούλου, Δ. Καλλιμάχου κλπ.

Θ. Κ. Μαρκουῆζου. — Ἀπὸ Κων/πόλεως εἰς Νίκαιαν. 1909.

Ὁ συγγραφεὺς, καίτοι ἀνομολογεῖ, ὅτι ἄνευ ἀξιώσεων ἐκδίδωσι τὸ ἔργον τοῦτο, οὐχ ἦττον δυνάμεθα νὰ εἰπώμεν ὅτι θαυμασίως ὑπηρετεῖ τὴν ἱστορίαν, τὴν ἐπιστήμην, τὴν στατιστικὴν, τὴν ἐπιγραφικὴν καὶ τὴν καθόλου Χριστιαν. τέχνην, τῶν μερῶν ἐκείνων.

Ὁ συγγραφεὺς γνωρίζων ἄριστα, ὅτι πρὸ αὐτοῦ ἐγρῶφη, συμπληροῖ τὰ κενὰ καὶ δι' ἐπαγωγῆς γλώττης ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως ὁδηγῶν ἡμᾶς εἰς Νίκαιαν καὶ ἀπὸ ταύτης ἀπὸ Ἀσκηνίας, Κίου καὶ διὰ τῆς λαμπρᾶς περιγραφῆς τοῦ Ὀλύμπου ἐπαναφέρει ἡμᾶς εἰς Κωνσταντινούπολιν.

Ἀπὸ τοῦ γλαφυροῦ καλάμου τοῦ νέου συγγραφῆως ἀνακείμενον καὶ ἐτέρας περιόδους μετὰ τῆς δημοσιεύσεως ὅσον τὸ δυνατόν περισσοτέρων εἰκόνων, δι' ὧν διαταφρίζονται πλεῖστα σκοτεινὰ σημεῖα τῆς ἱστορίας τῶν μερῶν ἐκείνων.

L. Jalabert. — *Épigraphie (extrait du Dictionnaire apologétique de la Foi Catholique κλπ.) Paris 1910.*

Ἡ βαθεῖα γνώσις τῆς καθόλου ἐπιγραφικῆς ἐπιστήμης καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ διάταξις τοῦ ἔργου ἀποδεικνύουσι τὸν συγγραφεῖα ἄνδρα ὑπερέχου μορφώσεως, γνωρίζοντα καὶ τὰς μικροτέρας λεπτομερείας, τὰς ἀναφερομένας ἐν τῇ Χριστιαν. Ἐπιγραφικῇ. Λόγου ἕξις πρὸ παντός ἡ μελέτη αὐτοῦ ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τοῦ Ἀβερκίου «Ἐκλεκτῆς πόλεως ὁ πολίτης τοῦτ' ἐποίησα». Ὡσαύτως καὶ ἡ ἐπιγραφὴ «Ἰγθύος ο(ὐρανόυ Θε)ῖον γένος, ἦτορι σεμνώ. . . », ἀποδεικνύουσιν αὐτὸν κατέχοντα τὰ σκῆπτρα τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ.

Ὡσαύτως ὁ συγγραφεὺς διὰ τῆς βιβλιογραφίας αὐτοῦ ἀποδεικνύεται, ὅτι παρακολουθεῖ κατὰ βῆμα τὰς προόδους καὶ τὰς δημοσιεύσεις τῶν ἐκάστοτε ἀνευρισκομένων Χριστιαν. ἐπιγραφῶν.

Πιθανῶς καὶ ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας δύναται ὁ κ. Jalabert νὰ εὑρῇ ἑνδιαφερούσας αὐτῷ ἐπιγραφάς.

Δρ. Ἰεζεκ. Βελανιδιώτου. — Σιών· ἐφρητήριον μετὰ προλεγόμενων καὶ σημειώσεων. Ἀθήναι, 1909.

Χρησιμώτατον ἔργον τοῦ καὶ ἀκαταπονήτως ἐργαζομένου συγγραφῆως πρὸς εὑρεσιν ποικίλης Θεολογικῆς ὕλης, ἣν ἐν τῇ «Σιών» ἐπαφῆκεν ἡμῖν ὁ ἀειμνηστὸς Διονύσιος Λάττας.

Εἰς τὴν ἐν σ. 11 σημ. 1 παρατηροῦμεν ὅτι ἡ λειτουργία τοῦ Ἰακώβου δὲν τελεῖται μόνον ἐν Ἱεροσολύμοις, ἀλλὰ καὶ ἐν Ζακύνθῳ, Σμύρνῃ καὶ Τήνῳ.

I. N. Σθορώνου. — *Ἡ ἐκ Χαλκίδος Ἀιτική ἐπιγραφή. Ἱερὸς τόμος Κολωνιῶν. Τὸ ἐν Σαλαμῖνι τρόπαιον. (Ἀπόσπασμα Διεθνoῦς Ἐφημερ. τῆς Νομοσμ. Ἀρχαιολογίας τοῦ 1909—1910). Ἀθῆναι, 1910.*

Τοῦ αὐτοῦ. — *Νεῖα ἐρμηνεῖαι ἀρχαίων ἀναγλύφων. Ἀθῆναι, 1910.*

Πλουσιωτάτου ἀρχαιολογικοῦ περιεχομένου τεύχη κατὰ πρωτοτύπους πηγὰς καὶ ἐρμηνείας, ἃς μετὰ τσαυτῆς ὀξυδερκειᾶς, ὡς ἔθος αὐτοῦ, ἐξευρίσκει καὶ ἀποδείκνυσιν ὁ σοφὸς τοῦ Νομισματικοῦ Μουσείου Διευθυντής.

Τεσσαρακονταετηρὶς τῆς καθηγεσίας Κ. Σ. Κόντου. — *Φιλοσοφικαὶ διατριβαὶ ὑπὸ τῶν θαυμασιῶν αὐτοῦ προσφερόμεναι. Ἀθῆναι, 1909.*

Πολλῆς εὐγνωμοσύνης καὶ μεστὸν ὑψίστης ἀγάπης καὶ ἀφοσιώσεως ἔργον, τιμῶν τοὺς γράψαντας μαθητὰς, πρὸς τὸν δύσαντα λαμπρὸν τοῦ Πανεπιστημίου ἀστέρα.

Μανουὴλ Ἰω. Γεδεῶν. — *Αἱ φράσεις τοῦ παρ' ἡμῖν Ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος. Κωνσταντινούπολις. 1910.*

Τοῦ αὐτοῦ. — *Ἐπίσημα γράμματα τουρκικὰ ἀναφερόμενα εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ ἡμῶν δίκαια. Κωνσταντινούπολις, 1910.*

Τοῦ αὐτοῦ. — *Ἀρχεῖον Ἐκκλησιαστ. Ἱστορίας. Τόμ. α'. τεύχος α'. Κωνσταντινούπολις. 1911.*

Νεὰ ταῦτα ἔργα τοῦ χαλκεντέρου χαρτοφύλακος τῶν Πατριαρχείων, ἐξ ὧν πολυτιμώτατον τὸ Ἀρχεῖον τῆς Ἐκκλησιαστ. Ἱστορίας, ἐν ᾧ τὸ πρῶτον δημοσιεύονται πηγαί, ἄπλετον διαχεύουσαι φῶς εἰς σκοτεινὰ σημεῖα τῆς μέσης καὶ νεωτέρας Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας.

Paul Marc. — *Die Ueberlieferung des Asopromans. (Ἀπόσπασμα Byz. Zeitschrift. XIX) σελ. 1910.*

Μετ' ἀκριβείας ἐπιστημονικὴ μελέτη τῶν ἀφορώντων εἰς τὰ τοῦ Αἰσώπου καὶ ἐπιστημονικῆς διάταξης τῶν ποικίλων διαφορῶν τῶν χειρογράφων.

Ὁ συγγραφεὺς διὰ τοῦ ἔργου τούτου δίδωσι δείγμα τῆς μεγάλης αὐτοῦ ἐπιστημονικῆς ἀξίας καὶ τῆς μέγχι τῶν λεπτοτάτων ἐξονυχίσεως τοῦ πραγματευομένου ζητήματος.

Νικ. Π. Ρέγκου. — *Θρησκευτικὰ ἐντροφήματα, ἤτοι μελέται θρησκευτικαί, ἐκ τῶν Ἱερῶν Γραφῶν ἀπορρέουσαι κλπ. Ἀθῆναι. 1910.*

Ἀληθῶς ἐντροφήματα δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν τὰς πλήρεις ζήλου καὶ ἀγάπης καὶ μεστὰς πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν εὐσεβείας 36 θρησκευτικὰς μελέτας τοῦ ἱεροποιῆδος συγγραφέως.

Τὸ λεκτικὸν τοῦ συγγραφέως διακρίνει ἀξιόζηλος σαφήνεια, καὶ βαθὺ συναίσθημα πίστεως, ἅτινα ὡς ἄριστα ἐμπνέει καὶ ἐμβάλλει εἰς τὰς ψυχὰς τῶν ἀναγνωστῶν εἶναι

ἔργον, ὅπερ πᾶσα Χριστ. οἰκογένεια ὀφείλει νὰ ἔχῃ, ἐκ πεποιθήσεως, ὅτι ἔχει παρ. ἐκυτῆ λαμπρὸν σύντροφον καὶ παρήγορον τοῦ βίου.

Rafael Errazuriz Urmeneta. Roma. τόμ. δύο. 1906. Roma, **Τοῦ αὐτοῦ.**—*Florenzia en la Edad Media.* Roma. 1909.

Τοῦ αὐτοῦ.—*Florenzia y los Medici.* Roma, 1909.

Τοῦ αὐτοῦ.—*Florenzia y el arte.* Roma. 1910.

Ἔργα πολλοῦ κόπου καὶ πολλῆς ἀξίας, τιμῶντα τὴν περὶ τὴν ἐπιστήμην, τὴν ἱστορίαν καὶ τὰς τέχνας, ἀγάπην τοῦ εὐγενοῦς συγγραφέως.

Répertoire d'Art et d'Archéologie.—*Dépouillement des périodiques Français et Étrangers.* Trimestre, Paris. 1910.

Πολύτιμος περιλήψις τῶν ἐν Γαλλίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ δημοσιευομένων ἄρθρων τῆς ἀρχαιολογίας καὶ τέχνης, ὀφειλομένη εἰς τὴν Bibliothèque d'Art et d'Archéologie (Paris, 19 rue Spontini), ἰδρυθεῖσαν ὑπὸ τοῦ εὐγενοῦς κ. Doucet καὶ δι' ἧς μέγιστα παρέρχονται εὐκολίαι καὶ συντόμευσις χρόνου εἰς τοὺς εἰδικούς, οὓς ἀπαλάσσει τῶν ἀτελευτήτων καὶ πολλάκις ἀνωφελῶν ἔρευνῶν.

Σακελλαρίου Γ. Σακελλαρίου.—*Φιλικὴ Ἑταιρεία.* Ὀδησός, 1909.

Μεγίστης ἀξίας ἔργον, δι' οὗ τὸ πρῶτον γνωρίζονται ἡμῖν ἐκ τῆς τυχαίας ἀνευρέσεως χειρογράφων, ἀγνωστοὶ τέως εἰδήσεις καὶ ἐπιστολαὶ ἀφορώσαι τὴν Φιλικὴν Ἑταιρείαν. Ἡ μονογραφία αὕτη πρέπει νὰ θεωρηθῆ ὡς βάσις, ἐφ' ἧς θεμελιούται ἡ μεγάλη τοῦ 1824 ἐπανάστασις.

Ἐξ ὧσων τέως περὶ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας ἐγράφησαν καὶ ἰδίως ἐν τῇ λαμπρᾷ ἱστορίᾳ Φραντζῆ (ἔκδ. 1839. Τόμος Α'. σελ. 297—322) οὐχ ἥττον ἀνεπαρκῶς πως τὰ περὶ ταύτης ἐγνωρίζομεν.

Ἡδὴ ἄπλετον διχέεται ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου φῶς καὶ ἡ τιμὴ αὕτη ὀφείλεται εἰς τὸν συγγραφέα κ. Σακ. Γ. Σακελλαρίου.

Σωφρονίου Εὐστρατιᾶδου (Μητροπολ. Λεοντοπόλεως). **Μεξικὸν τῆς Καινῆς Διαθήκης.** Ἀλεξάνδρεια, 1910, σελ. 943.

Χρησιμώτατον καὶ ἀπαραίτητον ἔργον διὰ τοὺς σπουδάζοντας τὴν Ἀγίαν Γραφήν καὶ ἰδίᾳ τοὺς σπουδαστὰς τῆς Θεολογίας.

Τριμ. Π. Θέμελη.—*Ἀνὰ τὰ προσκυνήματα.* Ἱεροσόλυμα 1909.

Ἀπαραίτητον ὁδοιπορικὸν ἐγκόλπιον διὰ τοὺς ἐπιθυμοῦντας μετὰ ἱστορικῶν γνώσεων νὰ παρακολουθῶσι τὰ τε προσκυνήματα καὶ νὰ γνωρίζωσι τὰ ἐκεῖ συμβαίνοντα.

Ὁ συγγραφεὺς, τέκνον τῆς Σιωνίτιδος Ἑκκλησίας, εἶναι πηγὴ ἀσφαλῆς καὶ βεβαία.

Τοῦ αὐτοῦ.—*Ἐξηκονταετηρίς τοῦ Π. Ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως (1810—1910).* Ἱερουσαλήμ, 1910.

Πλήρης ἱστορία τοῦ ἱεροῦ ναοῦ τῆς Ἀναστάσεως μετὰ λαμπρῶν εἰκόνων, ἐν ᾗ περιγράφεται ἡ νῦν κατὰστασις τοῦ Παν. Ἱεροῦ, αἱ ἐν αὐτῷ τελεταὶ κατὰ τοὺς

ἀρχαίους χρόνους, κατὰ τὸν μεσαίωνα, αἱ σύγγραφοι τελεταὶ καὶ τὰ νῦν Χριστιανικὰ ἔθνη, τῶν Λατίνων, Ἀρμενίων, Ἰβήρων, Κοπτῶν καὶ Χαμπεσιῶν τῶν περικυκλῶντων τὸν ναὸν τῆς Ἀναστάσεως.

Ἡ γλῶσσα σαφὴς ἢ ἐξέτασις στηρίζεται ἐπὶ ἐπιστημονικῶν βάσεων.

Τοῦ αὐτοῦ.— *Ἡ ὁδὸς τοῦ Μαρτυρίου. Ἱερουσαλήμ, 1910.*

Πρωτότυπον ἔργον, δι' οὗ διὰ πολλῶν ἱστορικῶν πηγῶν καὶ μαρτυριῶν ὁ συγγραφεὺς πραγματεύεται τὰ τοῦ σπουδαιότητος αὐτοῦ θέματος, δι' οὗ διαφωτίζονται πολλὰ σκοτεινὰ σημεῖα τῆς τοπογραφίας τῆς Ἱερουσαλήμ. Τὸ ἔργον χρήζει ἐς ἄλλοτε μακροτέρας κριτικῆς ἐρεύνης καὶ ἀναπτύξεως. Μαθητῆς τῆς Σχολῆς τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, ἐκφράζει τὴν εὐγνωμοσύνην πρὸς τὴν Σινὸν καὶ ἰδίᾳ πρὸς τὴν Σχολὴν τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, εἰς ἣν ἀφιερῶ τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ ἐπ' ἐλπίδι ταχείας ἀναστάσεως.

Τοῦ αὐτοῦ.— *Ἑρμηνεία τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου. Ἱεροσόλυμα. 1911*

Ἐργον, συγγραφὴν πρὸς ἡθικὴν ἐνίσχυσιν τῶν Χριστιανῶν καὶ ἰδίως τῶν μαθητριῶν τοῦ συγγραφέως χωρὶς νὰ παραλείπωνται καὶ διάφοροι γραφαὶ χειρογράφων τῆς Ὁσφόρδης, Κρυπτοφέρρης καὶ τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἁγίου Ἰάφου. Ἐν τέλει ἐπίσυν ἄπτεται λόγου ἀξία διατριβὴ περὶ τῆς ἱστορικῆς ἀξίας τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου, περὶ ἧς ἤδη ὁ ἀκαταπόνητος Α. Παπαδόπουλος — Κεραμεὺς ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ Μαρσαλῆ (1903, ἀριθ. 214) ἐδημοσίευσε μερίστικη σημασίας φιλολογικὰ κείμενα, ἀναφερόμενα εἰς τὴν γένεσιν τῆς Ἀκαθίστου παννυχίδος, καὶ ἧς τὴν συνέχισαν ὁ αὐτὸς κ. Κεραμεὺς συνεχίζει εἰς τὸν ΙΕ' τόμον τῶν Βυζ. χρονικῶν Πετροπόλεως σελ. 357.

Ἐσαύτως λόγου ἀξίαν ἐρμηνείαν τοῦ Ἀκαθίστου Ὕμνου ἐδημοσίευσεν καὶ ὁ Ἐπισκοπος Γόρτυνος κ. Ἰωάννης.

Τοῦ αὐτοῦ.— *Ἀνασκευὴ πεπλανημένων θεωριῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων. [Περὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ χαρακτῆρος τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων]. Ἱεροσόλυμα 1911.*

Ἀξιόλογον ἔργον, δι' οὗ γλωσσικῶς καὶ ἱστορικῶς ἀποδείκνυται τὸ σαθρὸν τῶν φρονούντων ὅτι ἀνέκχθεν τὸ Πατριαρχεῖον Ἱεροσολύμων ἐκυβερνᾶτο ὑπὸ Ἀράβων Πατριαρχῶν.

Διακριῶν δὲ εἰς δύο τὰς θέσεις αὐτοῦ, α') ὅτι ἡ Παλαιστίνη δὲν ἦτο ἐκ τῶν λίαν ἐξελληνισμένων μερῶν, καὶ β') ὅτι ὁ ἀπὸ τοῦ 637—1534 ἔφερε χαρακτῆρα καθαρῶς Ἀραβικόν, ἀναπτύσσει αὐτὸς δι' ἀκαταμαχῆτων ἐπιχειρημάτων, ὧν πρωτεύουσαν θέσιν κατέχουσι τὰ τοῦ Πατριάρχου Σωφρονίου, (ὅστις, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀπὸ πολλοῦ δισχυρίζομεθα πῶς ἦτο δυνατόν νὰ συγγράψῃ τὴν ἔξοχον Ἀκολουθίαν τοῦ Μ. Ἁγιασμοῦ ἐὰν οἱ ἐκεῖ ἦσαν Ἀράβες (640) ὡς καὶ ἐν Παλαιστίνῃ διὰ τῶν αἰώνων Ἑλληνικαὶ ἐπιγραφαί. Τοῦτο δὲ δι' ἰδίᾳ διαλέξεως ἐν τῇ Σχολῇ τοῦ Τιμίου Σταυροῦ, θερμῶς τοῖς ἐκεῖ συνειστήσαμεν, ὅπως ἐκ παντὸς τρόπου περισυλλέγωνται τὰς Ἑλληνικὰς ἐπιγραφάς, δι' ὧν ἀναμφισβήτητως ἀποδείκνυται τίς ἦτο καὶ εἶναι ἡ κατοικοῦσα φυλὴ.

Τὸ ἔργον τοῦτο εἶναι ἀπλοῦν δοκίμιον καὶ ἐπιτυχὲς σχεδιογράφημα, ἐφ' οὗ δέον νὰ ἀνοικοδομηθῇ ἡ μεγάλη ἱστορικὴ ἀπόδειξις ὅτι αἰετοτε ἡ Παλαιστίνη κατωκεῖτο ὑπὸ Ἑλλήνων.

Τοῦ μεγάλου τούτου ἔργου τὴν ἐπιτέλεισιν ἡ Ἐκκλησία καὶ τί Γένος ἐμπιστεύε-

ται εἰς τὸν νεκρὸν ἐπιτηύμονα κ. Θέμελιν, καὶ ἀφοῦ ἤδη πρὸ τούτου ὁ σοφὸς αὐτοῦ διδάσκαλος Χρυσόστ. Α. Παπαδόπουλος συνέγραψεν ὡς βίβαντό βρυσημυκτὸν ἔργον «Ἡ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων» (1910).

Fernand Cabrol. — *Dictionnaire d'Archéologie Chrétienne et Liturgie.* Paris. Ἐξεδόθησαν μέχρι τοῦδε 34 τεύχη.

Εἶναι γνωστὸν τὸ ἐμβριθέστατον τοῦτο ἔργον, εἰς τὸ ὅποιον προκαλοῦμεν ἀπλῶς τὴν προσοχὴν τῶν εἰδικῶν συνεργατῶν ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἀκριβείαν τῶν γραφομένων ἄρθρων περὶ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Dr. Friedrich. Wiegand. — *Bilder aus der griechischen Kirche ἐν τῷ Deutsche Kundschau τοῦ Δεκεμβρίου 1910.* Berlin.

Ἔργον τοῦ καθηγητοῦ τοῦ ἐν Greifswald Πανεπιστημίου κ. F. Wiegand, μετὰ ζωηρῶν χρωμάτων περιγράφοντος τὰς περὶ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἀντιλήψεις αὐτοῦ ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἐν Ἀθήναις καὶ ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Τοῦ αὐτοῦ. *Der Erzengel Michael in der bildenden Kunst. Ikonographische Studie.* Stuttgart, 1886.

Πλουσιωτάτη μονογραφία διὰ τὰ ἀφορῶντα τὴν ἀπεικόνισιν τοῦ Ἀρχαγγέλου Μιχαήλ.

Ὁ σοφὸς συγγραφεὺς ἀποδείκνυσι καὶ τὴν πρὸς τὴν ἴδιαν μητέρα φιλοστοργίαν αὐτοῦ, ἀφιερῶν αὐτῇ τοῦτο.

Χαρ. Γκιτάκου. — Χριστιαν. Ἀρχαιότητες τῆς Κομοπόλεως Κορωπί. Ὁ ναὸς τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου. Ἀθήναι, 1909.

Ἔργον τιμῶν τὸν συγγραφεῖα, διότι τὸ πρῶτον ἐκ τῶν νεωτέρων ἀριστοῦχων διδασκτῶρων τῆς Θεολογίας ἀναλαμβάνεται ἡ Χριστιανικὴ ἀρχαιολογικὴ ἐξέτασις ἀξιολόγου μνημείου, οὔτινος ἢ διατήρησις, μάλιστα μετὰ τὴν δημοσίευσιν ταύτην, ἐκ παντὸς τρόπου ἐπιβάλλεται.

Ὁ ναὸς οὗτος, ὃν λεπτομερῶς καὶ μετὰ πολλοῦ ζήλου περιγράφει ὁ συγγραφεὺς καὶ ἡμέτερος πλήρης ζήλου μαθητῆς, περικοσμεῖται ὑπὸ ἀξιολόγων ἀγιογραφιῶν τοῦ ἐξ Ἀργους διασήμου ἀγιογράφου Γεωργίου Μάρκου, οὔτινος ἔργον εἰσὶ καὶ αἱ ἀγιογραφίαι τῆς Μονῆς Φανερωμένης καὶ Πετρόκη.

Τὸν ναὸν τοῦτον δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν πολύτιμον μουσεῖον τῆς Χριστιαν. ἀγιογραφίας, ἐν ᾧ διεσώθησαν διὰ τοῦ Γεωργίου Μάρκου αἱ τελευταῖαι ἀκτίνες τῆς σοβαρᾶς Ἑλληνικῆς Χριστιανικῆς τέχνης. Εὐγνωμοσύνη εἰς τὸν συγγραφεῖα τὸν ἔστω καὶ διὰ περιγραφῆς διασώσαντα εἰς τὴν ἱστορίαν τὸ περιεχόμενον τοῦ πολυτίμου Χριστιανικοῦ τούτου μνημείου.

Χρήστ. Παπαοικονόμου, Α. Θ. Ἱερέως Οἰκονόμου, Μητροπόλεως Ἀθηνῶν. — Ὁ πολιοῦχος τοῦ Ἀργους Ἅγιος Πέτρος, Ἐπίσκοπος Ἀργους, ὁ θαυματουργός. Ἀθήναι. 1908.

Ἔργον πολλοῦ κόπου καὶ πολλοῦ ζήλου. Εἰς τὴν ἀνάγκην δὲ, καὶ τὴν ἰδιάζουσαν

τοῦ συγγραφέως εὐλάβειαν πρὸς τὸν Ἅγιον Πέτρον ὀφειλόμεν πληθὺν ἱστορικῶν πληροφοριῶν τὸ πρῶτον εἰς ἓν συναπτομένω.

Ἐν τέλει τοῦ ἔργου ἐπιτάσσεται ἡ Ἀκολουθία τοῦ Ἁγίου Πέτρου, συγγραφεῖσα ὑπὸ τοῦ Γεωργίου Μάρκου Ζωγράφου, μετὰ τοῦ ποιητικωτάτου αὐτοῦ προλόγου, καὶ εἰς καθάραν Βυζαντινῆν Μουσικὴν δοξαστικὰ καὶ ἀπολυτικὰ τοῦ εἰδικοῦ καθηγητοῦ τῆς Βυζαντινῆς μουσικῆς ἐν τῷ Ῥωδέϊφ Ἀθηνῶν κ. Ψάχου.

Ὁ ὑπὸ τὸν στέφανον τοῦ ἁγίου ἄκτινωτός σταυρός, ἀπέδει εἰς τὴν ἀγιογραφικὴν παράταξιν τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ὡς προσιδιάζει μόνον τῷ Ἰησοῦ (πρόβλ. Λαμπράκη Ἀγιογραφία 1896, σελ. 41).

Βυζαντινὰ Χρονικὰ Πειρουπόλεως. Τόμ. ΙΕ'.

Ἀξιόλογον ὡς πάντοτε περιέχουσιν ὕλην.

Χρυσ. Α. Παπαδοπούλου.—*Μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Πολυκάρπου (Ἀνατύπ. ἐκ τοῦ «Ἐκκλησ. Φάρου») Ἀλεξάνδρεια. 1908.*

Λόγου ἀξία ἱστορικὴ μελέτη διὰ τὰς δημοσιευομένας παραλλαγὰς, περὶ ὧν ὁ συγγραφεὺς ποιεῖται λόγον εἰς τὰς πρώτας 8 σελίδας.

Τοῦ αὐτοῦ.—*Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος. Ἀλεξάνδρεια 1908. (Ἀνατύπωσις ἐκ τοῦ «Ἐκκλησ. Φάρου»).*

Λαμπρὰ μονογραφία εἰς ἓν συνάπτουσα τὰς τῆδε κάκεισε διεσπαρμέναις πληροφορίας περὶ τοῦ μεγάλου τούτου φωστῆρος τῆς Ἐκκλησίας.

Ἀπὸ πολλοῦ ἐπιθυμοῦμεν ὅπως συντάξωμεν ἱστορίαν τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ ἱερέου Χρυσοστόμου, ἐκ τῶν σωζομένων αὐτοῦ ἐπιστολῶν, ὡς ἐπισταμμένως διήλθομεν καὶ ἐτγολιάσαμεν.

Εἶθε τὸ ἔργον τοῦτο νὰ ἀναλάβῃ ὁ πεπνυμένος συγγραφεὺς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ πληθὺς τοσούτων ἑτέρων σοβαρῶν θεολογικῶν ἔργων.

Τοῦ αὐτοῦ.—*Πρῶται ἡμέραι τῆς Ἐκκλησίας Ἀλεξανδρείας. Ὁ Εὐαγγελιστὴς Μάρκος. Ἀλεξάνδρεια. 1909.*

Λαμπρὰ ἱστορικὴ ἤως ἀνατέλλει τῷ Πατριαρχεῖφ Ἀλεξανδρείας διὰ τὴν μέλλουσαν μεγάλην ἐνιαίαν ἱστορικὴν συγγραφὴν τοῦ Πατριαρχείου Ἀλεξανδρείας ἀπὸ Μάρκου τοῦ Εὐαγγελιστοῦ μέχρι τῆς σήμερον.

Περιπτὸν νὰ γράψωμεν ὅτι τὴν φωτίζουσιν διὰ ταύτην τῆς Ἀνατολῆς κρατεῖ εἰς χεῖρας αὐτοῦ ὁ Ἀρχιμ. κ. Χρυσ. Παπαδόπουλος.

Τοῦ αὐτοῦ.—*Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας Ἱεροσολύμων. Ἱεροσόλυμα-Ἀλεξάνδρεια. 1910.*

Προῖον σοβαρῆς ἐνδλεχοῦς μελέτης. Τὸ πρῶτον συστηματικῶς δι' ἱστορικῶν πηγῶν εἰς 9 μεγάλα κεφάλαια, ἀπὸ τοῦ 33—1910, ἐξετάζεται ἡ Ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας τῶν Ἱεροσολύμων.

Ὁ χαλκέντερος σοφὸς συγγραφεὺς ὄρᾳ ἤδη ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀλεξανδρείας εἶθε ἐγκαίρως νὰ προσκληθῇ ἐν τῇ Πανεπιστημιακῇ ἑδρᾷ τῆς Ἑλλάδος, ἐν ᾧ τὸ ἔλαιον τῆς νεότητος ὑποβοηθεῖ τὴν λαμπρὰν ἔνταξιν τοῦ φωτός τῶν ἐπιστημονικῶν αὐτοῦ δυνάμεων.

Δεπτομερής λόγος ἄξιον ἀνάλυσις τούτου ἐξεδόθη ὑπὸ Γ. Παπαμιχαήλ ἐν τῷ « Ἐκκλησιαστ. Φάροφ » Ἀλεξανδρείας.

Ὁ Χ. Παπαδόπουλος ἐνδείκνυται ὁ μόνος ἱστορικός, εἰς οὗ τὰς χεῖρας ἀφόβως δυνάται τις νὰ ἐμπιστευθῆ τὴν ἱστορίαν τῶν τεσσάρων Πατριαρχείων τῆς Ἀνατολῆς, εἴτα δὲ καὶ τῆς καθόλου Ὀρθοδόξου Ἑλληνικῆς ἰδίῳ Ἐκκλησίᾳ.

Προσθήκη Καταλόγου φωτογραφῶν κατὰ τόπους

Θ Η Β Α Ι

6854. Ναὸς Ἁγίου Ἰωάννου Καλοκτιένους. Ἐξωτερικόν.

6855. Ναὸς Ἁγ. Ἰωάννου Καάοκτιένους. Ἱερὸν βῆμα Ἐξωτερικόν.

6856. Ναὸς Ἁγ. Νικολάου Μωρεοδένδρι. Ἐσωτερικόν.

6857. Νεκροταφεῖον ναός. Τάφος θεωρούμενος ὡς τοῦ Ἐυαγγελιστοῦ Δουκᾶ (Σρον. τομ. β' σελ. 95).

6858—6859. Μόνος ἐν Θήβαις περισωθῆς πύργος τῶν δονκῶν Ἀθηῶν.

6860. Θηβῶν Μουσεῖον. Θωράκιον, ἐφ' οὗ Ταῶ.

6861. Ποικίλα χριστιανικά συντρίμματα (ἐν τῷ Μουσεῖῳ).

6862. Σύντριμμα διαστέλου Ὁραίας Πύλης, ἀνάγλυφα σφιγκῶν καὶ φάτωμα στέγης (ἐν τῷ Μουσεῖῳ).

6863. Θωράκιον καὶ πλάξ μετὰ συμβολικῶν παραστάσεων (ἐν τῷ Μουσεῖῳ).

6864. Ἀνάγλυφος παράστασις τοῦ Ἰησοῦ καὶ εἰτέρα Θεοτόκου. Βυζ. κιορόκαρον. Τεμάχ. Θωρακίον (ἐν τῷ Μουσεῖῳ).

Π Λ Α Τ Α Ι Α Ι

6865. Πλαταιαὶ ἐπὶ τὸν Κιθαιρῶνα.

6866. Τὸ πεδίον τῶν Πλαταιῶν ὑπὸ τὸν Κιθαιρῶνα.

Υ Π Α Τ Η

6868. Μονὴ Ἀγάθωνος. Ἀποφῆς γενική.

6869. Ἡ κυρία εἴσοδος τῆς Μονῆς.

Χ Α Ν Ι Γ Ρ Α Β Ι Α Σ

6867. Ναὸς Ἁγ. Ἀθανασίου. Ἐξωτερικόν.

ΣΗΜΕΙΩΣΙΣ.—Ἡ ἐν σελ. 24 ὑπ' ἀριθ. 389 ἐπιγραφὴ ἐδημοσιεύθη ἐν τῇ Εἰκονογραφημένῃ μηνιαίᾳ « Ἀτλαντίδι » τῆς Ν. Ὑόρκης ἐν σελ. 11 ἔχουσα διαφορὰς τινὰς· οἷον· οὐτωσὶ ἀντὶ οὐτος. Πατριαρχοῦντος ἀντὶ πατριαρχοῦντια. Τῇ δ' ἀντὶ τῇ δ' Μαριῖον α' ἀντὶ Μαριῖον Ι. Πρααλείπεται ἐν αὐτῇ πρὸ τῆς χρονολ. ΖΗΕ τὸ ΚΤ (κατὰ τὸ) Ἔτος. Ἡ ἐν σελ. 25 ὑπ' ἀριθ. 392 ἐπιγραφὴ ἐδημοσιεύθη αὐτόθι ἔχουσα διαφορὰς τινὰς· οἷον· θεὶ ἱερα τ' ἔργα ποιανόντια ἀντὶ ΘΙΟCCATEPΓΑ ΠΟΙΤΝΥΟΝΤΑΙ. Τεύχθων ἀντὶ τεύχθην· ἀλλὰ δαπάνη ἀντὶ δὴμ δαπάνης.

Πρὸς ἐπὶ τούτοις δημοσιεύεται « Ἐπει 1703 ».